

Sygn. akt XI GC 405/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2015 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Przemysław Badurka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015 roku w Szczecinie, na rozprawie

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. P. kwotę 27 839,04 zł (dwudziestu siedmiu tysięcy ośmiuset trzydziestu dziewięciu złotych i czterech groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3083,35 zł (trzech tysięcy osiemdziesięciu trzech złotych i trzydziestu pięciu groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 405/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 14 października 2014 r. powód J. P. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 32.728,72 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 19 maja 2012 r. do dnia zapłaty, co miało stanowić równowartość kwoty 8.080,67 euro po kursie 1 euro równego 4,1740 zł na dzień 12 kwietnia 2012 r. oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że łączyła go z pozwanym umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika. Przedmiotem działalności gospodarczej powoda jest m.in. wykonywanie przewozu rzeczy w Polsce i za granicą. W dniu 13 kwietnia 2012 r. w Niemczech pojazd, którym przewożony były produkty przez powoda uległ wypadkowi drogowemu, w wyniku czego uszkodzeniu uległ znajdujący się na naczepie towar (soki). Strona powodowa zgłosiła fakt wypadku dnia 18 kwietnia 2012 r. pozwanej wraz z dokumentacją. Powód został obciążony przez włoskiego partnera zlecającego przewóz z tytułu szkody w ładunku soków, zaistniałej w dniu 13 kwietnia 2012 r. Powód wskazał także, że kilkakrotnie zwracał się do A. z zapytaniem o stan rozpoznania jego sprawy. Powód podkreślił, że pozwana nie podjęła żadnych czynności w sprawie i nie udzieliła ubezpieczonemu powodowi żadnej informacji w sprawie. W uzasadnieniu pozwu zwrócono uwagę, iż dochodzona kwota znajduje uzasadnienie w treści łączącej strony umowy ubezpieczenia OC przewoźnika, stanowi równowartość odszkodowania, które ubezpieczony powód – odpowiedzialny za szkodę w ładunku, już uregulował na rzecz zlecającego przewóz. W ocenie powoda strona pozwana nie wykonała spoczywającego na niej z mocy art. 15 i art. 16 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz z § 17 pkt 3 zawartej pomiędzy stronami umowy ubezpieczenia obowiązku ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, a

także ustalenia wysokości rozmiaru szkody oraz należnego odszkodowania. Zdaniem strony powodowej zachowanie pozwanej cechuje się biernością i wręcz próbą przerwania wyżej wskazanych ustawowych obowiązków na powoda.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu. Podniosła, że powód nie wykazał swojej legitymacji procesowej czynnej do dochodzenia roszczeń objętych pozwem, nie przedstawiając dowodu zaspokojenia roszczeń nadawcy. Powołując się na przepisy Konwencji CMR wskazała, że jej przepisy nie określają, która strona: nadawca czy odbiorca przesyłki może żądać odszkodowania. Pozwana podkreśliła, że to nadawca przesyłki winien takiego odszkodowania się domagać. Powód, wpłacając kwotę odszkodowania na rzecz spedytora - włoskiej spółki (...) bez dowodu, że ten podmiot uprzednio uiszczył odszkodowanie na rzecz nadawcy firmy (...) spa, czynił to na własne ryzyko, którego nie można przerzucać na stronę pozwaną. W ocenie pozwanej, zapłacenie odszkodowania osobie nieuprawnionej – spedytorowi, spowoduje, iż na przewoźniku (jak i jego ubezpieczycielu) nadal będzie spoczywał obowiązek naprawienia szkody uprawnionemu. Nadto pozwana wskazała, że zgodnie z § 10 umowy ubezpieczenia powód nie był uprawniony do podejmowania działań zmierzających do uznania lub zaspokojenia roszczeń, a nie wystąpiły żadne okoliczności umożliwiające podjęcia takiego zachowania przez powoda. Powód, w ocenie pozwanej, rozmyślnie naruszył obowiązki nałożone na niego w umowie ubezpieczenia, co uzasadnia zwolnienie ubezpieczającego z obowiązku świadczenia w takim zakresie, w jakim naruszenie miało wpływ na ustalenie zasadności i wysokości roszczenia.

W piśmie procesowym wniesionym dnia 1 lipca 2015 r. do Sądu powód podkreślił, że nie miał dostępu do akt szkody. Strona powodowa podkreśliła, że odpowiedź na pozew oparta jest jedynie na twierdzeniach nieopartych żadnymi dowodami. Co więcej, pozwana potwierdziła swoją odpowiedzialność za szkody w przewożonym towarze i przyznała, że w ramach zawartej umowy ubezpieczenia świadczyła na rzecz powoda ochronę ubezpieczeniową. Odnosząc się zaś do zarzutu braku swojej legitymacji czynnej, powód podkreślił, że z pozycji przewoźnika i jego odpowiedzialności za szkodę w towarze istnieje tylko jedna umowa – łącząca powoda z (...), która to zleciła przewóz towaru pozostającego w jej gestii – jako spedytora. Nadawcą towaru w ramach umowy przewozu jest (...), a towar został wydany do przewozu przez załadowcę – P. spa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

J. P. prowadzi od 1994 r. w G. działalność gospodarczą pod firmą (...). Przedmiotem prowadzonej przez niego działalności jest m.in. transport drogowy towarów.

Bezsporne

Dnia 19 sierpnia 2011 r. w P. została zawarta umowa ubezpieczenia nr 00.577.330 ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przewoźnika drogowego pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w W. a (...) T. J. P.. Umowa ta została zawarta na okres od dnia 20 sierpnia 2011 r. do dnia 23 sierpnia 2012 r. Ochrona ubezpieczeniowa obejmowała przewozy wykonywane na terenie RP i Europy, w tym krajów (...) (§ 14 ust. 1 i 2). W § 2 ust. 1 lit. b te same umowy wskazano, że przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego jako przewoźnika drogowego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu, jaką ponosi od zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego oraz (...) w przypadku transportu międzynarodowego: Konwencji o Umowie Międzynarodowego Przewozu Drogowego Towarów (CMR). W ust. 2 lit. b tegoż paragrafu podniesiono, iż ochrona ubezpieczeniowa obejmuje, w granicach ustalonej sumy ubezpieczenia, odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako przewoźnika drogowego jaką ponosi on w myśl przytoczonych w ust. 1 przepisów prawa z tytułu S. Rzeczowych polegających na ubytku, uszkodzeniu lub utracie przesyłki (...) w transporcie drogowym (...) zgodnie z art. 17 – 18, 23 i 25 Konwencji CMR. W ust. 6 wskazano, że jeśli w ramach umowy ubezpieczenia istnieje odpowiedzialność A. za szkodę w przesyłce, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również w granicach sublimitu sumy ubezpieczenia wynoszącego 3000 zł za 1 i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe odpowiedzialność cywilną ubezpieczającego jako przewoźnika z tytułu szkód polegających na całkowitym zniszczeniu lub utracie palet.

W ust. 8 lit. c przedmiotowego § 2 ustalono, że w granicach swojej odpowiedzialności A. jest zobowiązana do m.in. wypłaty odszkodowania, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanemu na podstawie

uznania dokonanego lub zaakceptowanego przez A., zawartej lub zaakceptowanej przez A. ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu. W § 5 umowy zostały wskazane definicje legalne. I tak za poszkodowanego uznano osobę uprawnioną do dochodzenia roszczeń z tytułu umowy przewozu. Zgodnie natomiast z § 6 ust. 1 umowy suma ubezpieczenia z tytułu każdego wypadku ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie ubezpieczenia wynosi 250.000 euro. Franszyzę redukcyjną ustalono na kwotę 1.000 zł za każdą szkodę (§ 6 ust. 4 umowy). Zgodnie z ust. 5 i 6 tego paragrafu, pozwana miała obowiązek pokryć także koszty przeładunku i składowania towaru oraz koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie oraz koszty utylizacji pozostałości po szkodzie, jeśli ubezpieczony jest zobowiązany do jej dokonania. § 10 umowy dotyczy trybu postępowania w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Wskazano tam m.in., że ubezpieczony nie jest uprawniony od podejmowania działań zmierzających do uznania lub zaspokojenia roszczeń, zawarcia ugody z osobą poszkodowaną, ani zrzeczenia się zarzutu przedawnienia, chyba że A. wyrazi na to zgodę, bądź z uwagi na okoliczności sprawy Ubezpieczony nie mógł postąpić inaczej (ust. 10). A. zobowiązała się spełnić świadczenia w ciągu 30 dni od daty zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym (ust. 12). Strony ustaliły także, że wartości wyrażone w walutach wymiennalnych na potrzeby likwidacji szkody przeliczane będą przeliczane na złote polskie wg średniego kursu NBP z dnia przyjęcia przesyłki do przewozu (ust. 15). § 11 umowy z dnia 19 sierpnia 2011 r. traktował o utracie praw do odszkodowania. I tak w ust. 4 podkreślono, że w razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia, A. jest zwolniona z obowiązku świadczenia w takim zakresie, w jakim naruszenie miało wpływ na powstanie lub wielkość szkody lub na możliwość ustalenia zasadności i wysokości roszczenia. Jeżeli jednak naruszenie tego obowiązku, nastąpiło po zajściu wypadku ubezpieczeniowego, A. nie może podnieść zarzutu przeciwko poszkodowanemu.

Bezsporne, nadto umowa k. 22-31

Powód pozostaje w stałych stosunkach gospodarczych z włoską firmą (...). Współpraca ta polega na świadczeniu usług transportowych przez przedsiębiorstwo powoda na rzecz tego podmiotu, który zleca powodowi konkretne przewozy.

Dowód:

- korespondencja elektroniczna pomiędzy powodem a (...), k. 54 – 59,
- zeznania P. K., k. 201v,
- zeznania P. P. (2), k. 201v,
- zeznania I. B., k. 202.

Dnia 6 kwietnia 2012 r. powód otrzymał drogą elektroniczną od (...) zlecenie przewozu towaru. Miejsce załadunku zostało oznaczone jako C. Via S. 22 we W., natomiast jego dzień – 12 kwietnia 2012 r. Jako miejsce rozładunku wskazano M. K., A. 9, (...) S. we Szwecji. Przedmiotem przewozu były m. in. soki, sprzedane nabywcy przez firmę włoską P. za kwotę 6065,26 euro.

Dowód:

- wiadomości e-mail z tłumaczeniami , k. 54– 59,
- faktura z tłumaczeniami, k. 44 – 47,
- raport z oględzin, k. 140,
- list przewozowy CMR, k. 48-49, 146v,147
- pismo, k. 162 – 163,
- zeznania P. K., k. 201v

- zeznania P. P. (2), k. 201v,

- zeznania I. B., k. 202.

Towar z miejsca załadunku odebrał kierowca firmy powoda, obywatel Ukrainy, O. N.. Dnia 13 kwietnia 2012 r., kierując pojazdem marki V. o nr. rejestracyjnym (...) wraz z naczepą (...), jadąc autostradą (...) w kierunku B., w okolicy N. nagle zmienił tor jazdy. Pojazd uderzył w bariery na drodze, z kolei naczepa przewróciła się na lewy bok. Wskutek wywrócenia się naczepy zniszczona została część przewożonych soków oraz uszkodzone zostały przewożone w naczepie transformatory. Jeden z nich uległ całkowitemu zniszczeniu, pozostałe zaś miały mniejsze uszkodzenia. Zdarzenie miało miejsce około godz. 15:20. Kierowca dnia 13 kwietnia 2012 r. od godz. około 12:35 do godz. 15:20 kierował samochodem (k. 160).

Bezsporne, a nadto oświadczenie k. 32, wykres k. 70, raport z oględzin, k. 140, zeznania P. K., k. 201v

Dnia 18 kwietnia 2012 r. powód drogą elektroniczną zgłosił pozwanej szkodę powstałą w związku ze zdarzeniem z dnia 13 kwietnia 2012 r. Do tej wiadomości zostały dołączone następujące dokumenty: dowód rejestracyjny naczepy, dowód rejestracyjny ciągnika, świadectwo kierowcy, prawo jazdy kierowcy, świadectwo kwalifikacji zawodowej kierowcy, orzeczenie psychologiczne, zaświadczenie lekarskie, paszport kierowcy, wystawiona faktura za soki, list przewozowy CMR, upoważnienie dla pracownika, zaświadczenie o REGON, potwierdzenie zgłoszenia rejestracyjnego podatnika, licencję na wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego rzeczy, wydruki z korespondencji elektronicznej. Mailem z 7.05.2012 r. pozwana potwierdziła przyjęcie zgłoszenia.

Dowód: zgłoszenie k. 33

W wiadomości z dnia 7 maja 2012 r. A. poinformowała powoda, że przedmiotowa szkoda została zarejestrowana na nr 00.818.701, a jako osobę zajmującą się niniejszą sprawą ze strony pozwanej wskazaną A. K.. W dalszej części wiadomości zwrócono się do powoda o przesłanie pozwanej następujących dokumentów: informacji, gdzie znajduje się uszkodzony towar oraz z kim należy się kontaktować w sprawie oględzin towaru, oświadczenia kierowcy dotyczącego przebiegu transportu oraz zaistnienia szkody, listu przewozowego dotyczącego transformatorów, specyfikacji oraz faktur handlowych potwierdzających wartość przewożonego towaru, wydruku tachografu z okresu przewozu, zlecenia przewozu, zaświadczenia od policji, która przybyła na miejsce zdarzenia, informacji od straży pożarnej oraz innych dokumentów będących w posiadaniu ubezpieczającego mających wpływ na określenie rozmiaru, okoliczności czy przyczyny zdarzenia z dnia 13 kwietnia 2012 r.

Fakturą z 31.01.2013 r. (...) obciążyła powoda kwotą 8080,67 euro z tytułu utylizacji towaru (613,95 euro), zwrotu wartości towaru (73236,72 euro) i przeładunku oraz składowania (230 euro).

W wiadomości z dnia 12 lutego 2013 r. powód wskazał pozwanej, iż otrzymał obciążenie od (...) z tytułu szkody z dnia 13 kwietnia 2012 r. Na potwierdzenie tego złożył wystawioną przez przedmiotową firmę fakturę z dnia 31 stycznia 2013 r. Zwrócił się również z zapytaniem do pozwanej, jakie ewentualnie dokumenty ma dostarczyć. W wysłanej dnia 4 kwietnia 2013 r. wiadomości do pozwanej powód podkreślił, że przesłał uprzednio dokumenty związane ze zdarzeniem z dnia 13 kwietnia 2012 r., które pozostawały w jego posiadaniu. Zwrócił się przy tym z prośbą o wskazanie, co ewentualnie musiałby dostarczyć lub wyjaśnić, aby procedura likwidacyjna mogła się rozpocząć. Prośbę ponowiono w wiadomości z dnia 12 kwietnia 2013 r.

Dowód:

- wiadomość, k. 60, 61, k. 64, k. 65,

- faktura, k. 62 – 63.

W wiadomości e-mail z dnia 12 kwietnia 2013 r. pozwana zwróciła się z prośbą o nadal brakującą dokumentację dotyczącą zdarzenia z dnia 13 kwietnia 2013 r. Odnosząc się do kwestii obciążenia na zniszczone soki zażądała

odpowiedzi na pytanie, czy firma (...) uregulowała roszczenia wobec właściciela towaru. Pozwana podkreśliła przy tym, iż brak przedmiotowych dokumentów uniemożliwia rozpoznanie roszczeń oraz podjęcie decyzji dotyczącej sprawy.

Ustosunkowując się do powyższego, powód przesłał kopię dowodu rejestracyjnego z wpisem o badaniach technicznych pojazdu aktualnych na dzień zdarzenia oraz wydruk z tachografu z okresu przewozu. Co więcej, powód podniósł, że szkoda w zakresie AC została zgłoszona w (...), gdzie została stosownie zarejestrowana.

Dowód:

- wiadomość, k. 66, k. 67.

W piśmie z dnia 1 marca 2014 r. pełnomocnik powoda zwrócił się do pozwanej z prośbą o udzielenie informacji o wynikach prowadzonego postępowania likwidacyjnego. Prośbę ponowił on w piśmie z dnia 15 maja 2014 r.

Dowód:

- pismo, k. 71 – 72, k. 82.

Dnia 21 listopada 2012 r. firma powoda wystawiła na (...) S. fakturę nr (...) na kwotę 4.500 euro za usługę transportową. Załadunku dokonano dnia 31 listopada 2012 r. w V., rozładunek zaś dnia 19 listopada 2012 r. w S.. Termin płatności przelewem ustalono na dzień 20 stycznia 2013 r.

Dnia 25 stycznia 2013 r. firma powoda wystawiła na (...) S. fakturę nr (...) na kwotę 1.900 euro za usługę transportową. Załadunku dokonano dnia 18 stycznia 2013 r. w V., rozładunek zaś dnia 21 stycznia 2013 r. w L.. Termin płatności przelewem ustalono na dzień 26 marca 2013 r.

Z kwoty dochodzonej przez (...) powód potrącił należność wynikającą z wyżej wskazanych faktur.

Dowód:

- faktura, k. 86 – 87, k. 88 – 89,

- zeznania I. B., k. 202.

- zeznania P. K., k. 201v

- zeznania P. P. (2), k. 201v,

Transakcją datowaną na dzień 24 kwietnia 2013 r. powód dokonał przelewu kwoty 1680,67 euro na rachunek bankowy należący do (...).

Dowód:

- potwierdzenie transakcji, k. 90,

- zeznania I. B., k. 202.

- zeznania P. K., k. 201v

- zeznania P. P. (2), k. 201v,

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo jest częściowo uzasadnione.

Strony niniejszego postępowania łączyła umowa ubezpieczenia zawarta dnia 19 sierpnia 2011 r., przy czym ubezpieczona była, zgodnie z § 2 ust. 1 lit. b umowy, odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego jako przewoźnika drogowego z tytułu niewykonania przewozu, jaką ponosi on zgodnie z przepisami – w przypadku transportu międzynarodowego – Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu towarów (CMR) i także w art. 822 § 1 kc.

Art. 805 § 1 kc stanowi, że przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie zaś zakładu ubezpieczeń polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniach majątkowych – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 2 pkt 1 kc).

Zgodnie natomiast z art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Powód dochodzi roszczenia, którego podstawą jest teza, że pozwana, wbrew obowiązкови wynikającemu z przepisów ustawy oraz z zawartej między stronami umowy ubezpieczenia OC nie naprawiła szkody, jaką powód wyrządził osobie trzeciej – w przedmiotowej sprawie włoskiej firmie (...), wobec czego powód pokrył ją w części przez potrącenie i w części przez zapłatę i sam poniósł tym sposobem uszczerbek. Podstawę prawną roszczenia powoda stanowi przeto art. 471 kc, zgodnie z którym dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W przedmiotowej sprawie do oceny odpowiedzialności odszkodowawczej powoda względem osoby trzeciej (nadawcy) mają zastosowanie przepisy Konwencji z dnia 19 maja 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego (CMR) (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238). Zgodnie z art. 1 tejsz umowy międzynarodowej, stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Na kanwie przedmiotowej sprawy miejsce przyjęcia przesyłki mieściło się na terytorium Republiki Włoskiej, natomiast miejsce dostawy na terytorium Królestwa Szwecji, które są stronami konwencji. Dla stosowania przepisów konwencji nie ma znaczenia fakt, iż siedziba przewoźnika znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił zarówno w oparciu o ujawnione w sprawie dowody z dokumentów, autentyczności i mocy dowodowej, których nie negowała żadna ze stron, jak również w oparciu o osobowy materiał dowodowy w postaci przesłuchania świadków strony powodowej, które to Sąd ocenił za wiarygodne, jako że były one spójne, logiczne, niesprzeczne względem siebie, a przy tym nie ujawniły się okoliczności, podważające ich wartość dowodową.

Strony w umowie ubezpieczenia ustaliły w § 2 ust. 2 lit. b, iż ochrona ubezpieczeniowa obejmuje, w granicach sumy ubezpieczenia (250.000 zł) odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego jako przewoźnika drogowego, jaką ponosi on z tytułu z tytułu szkód rzeczowych polegających na ubytku, uszkodzeniu lub utracie przesyłki w transporcie drogowym w myśl m.in. art. 17 konwencji CMR. Przepis ten stanowi, że przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy.

Samo zaistnienie zdarzenia, wiążącego się z odpowiedzialnością odszkodowawczą przewoźnika – tj. wypadek drogowy, w trakcie którego doszło do całkowitego uszkodzenia soków, stanowiących przedmiot przewozu – było niesporne.

Dążąc do oddalenia powództwa pozwana zakwestionowała przede wszystkim, iż powód był zobowiązany do zapłaty jakichkolwiek kwot na (...), a tym samym nie była do tego zobowiązana pozwana. Pozwana wskazała, że podmiot ten nie był uprawnionym do odszkodowania w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności odszkodowawczej przewoźnika, bo nie był nadawcą, lecz spedytorem.

Stanowisko pozwanej w tym zakresie jest nietrafne.

Sam list przewozowy, w świetle art. 4 i art. 9 ust. 1 konwencji CMR, nie ma prawnokształtującego waloru, lecz jedynie dowodowy. Zgodnie z art. 4 konwencji dowodem zawarcia umowy przewozu jest list przewozowy. Brak, nieprawidłowości lub utrata listu przewozowego nie wpływa na istnienie ani na ważność umowy przewozu, która mimo to podlega przepisom konwencji. Z kolei w myśl art. 9 ust. 1 w braku przeciwnego dowodu list przewozowy stanowi dowód zawarcia umowy, warunków umowy oraz przyjęcia towaru przez przewoźnika. Z powyższego wynika, że w razie sporu stron co do treści ich zobowiązań wynikających z umowy przewozu, list przewozowy tworzy wyłącznie domniemanie wzruszalne jego zgodności z dokonanymi uzgodnieniami, mogące zostać podważone dowodami świadczącymi o innej treści umowy czy nawet o innych podmiotach daną umowę zawierających.

Konwencja CMR nie zawiera definicji pojęcia nadawcy, jednak nie ulega wątpliwości, że nadawca jest kontrahentem przewoźnika, czyli drugą - obok przewoźnika - stroną umowy przewozu towarów. Nie musi być on przy tym właścicielem czy samoistnym posiadaczem nadawanej przesyłki; wystarczy, że ma w stosunku do niej określony tytuł prawny. Przy zawieraniu umowy przewozu właściciel przewożonego towaru może skorzystać z pomocy innych podmiotów. Jeżeli właściciel posługuje się spedytorem, który - zawierając umowę przewozu - występuje wobec przewoźnika we własnym imieniu, kontrahentem przewoźnika, a tym samym stroną umowy przewozu, jest spedytor. W takiej sytuacji spedytor staje się podmiotem praw i obowiązków wynikających z umowy przewozu, przez co uzyskuje status nadawcy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 3 września 2003 r., II CKN 415/01, OSNC 2004/10/163). W konsekwencji osoba nie będąca stroną umowy przewozu nie może być uznana za nadawcę przesyłki (i osobę uprawnioną do otrzymania odszkodowania) tylko z tej przyczyny, że została wskazana jako nadawca w liście przewozowym. Nadawcą pozostaje kontrahent przewoźnika, który polecił mu dokonanie przewozu umówionego towaru. W niniejszej sprawie będzie to więc niewątpliwie – w świetle zeznań świadków i korespondencji mailowej – (...) i to ten podmiot był uprawniony do wystąpienia do powoda z roszczeniami odszkodowawczymi, związanymi z nienależytym wykonaniem umowy przewozu.

Fakt, że roszczenia takie zostały skierowane, potwierdza przedstawiona przez powoda faktura, pochodząca od tego podmiotu, a nadto zeznania świadków, wskazujące, że obciążenie nie tylko zostało naliczone, ale także uregulowane (częściowo w drodze potrącenia). Zatem powód, w efekcie nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną, która nie wypłaciła odszkodowania podmiotowi uprawnionemu, sam poniósł szkodę. Jednakże w myśl umowy ubezpieczenia oraz przepisów Konwencji CMR nie cała wypłacona przez powoda kwota odszkodowania może być uznana za szkodę, do której pokrycia zobowiązana była pozwana. Odpowiedzialność tej ostatniej limitowana jest bowiem po pierwsze odpowiedzialnością przewoźnika zgodnie z przepisami Konwencji CMR, a po drugie – treścią umowy ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 Konwencji jeśli na podstawie Konwencji przewoźnik ma zapłacić odszkodowanie za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru, odszkodowanie to oblicza się wg wartości towaru w miejscu i czasie przyjęcia go do przewozu. Wartość towaru określa się według ceny giełdowej lub w razie jej braku według bieżącej ceny rynkowej, a w braku jednej i drugiej - według zwykłej wartości towarów tego samego rodzaju i jakości. Zgodnie zaś z art. 25 ust. 1 w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną wg wartości towaru zgodnie z 23 ust. 1,2 i 4; odszkodowanie nie może jednak przewyższyć kwoty, jaką należałoby zapłacić za zaginięcie (całości lub tej części, która jest uszkodzona) (ust. 2)

Oznacza to, że na gruncie Konwencji wysokość szkody ustalana jest w ściśle określony sposób, od którego nie ma odstępstwa. W niniejszej sprawie powód przedstawił fakturę, zgodnie z którą wartość towaru w miejscu i czasie przyjęcia do przewozu to kwota 6065,26 euro. Nie zostało wyjaśnione, dlaczego na fakturze obciążeniowej wartość

towaru wzrosła do 7236,77 euro, zatem różnica nie stanowi szkody, do której wyrównania zobowiązana byłaby pozwana. Natomiast odpowiedzialność pozwanej za szkodę, związaną z utylizacją oraz przeładunkiem i składowaniem znajduje uzasadnienie w treści § 6 ust 5 i 6 umowy ubezpieczenia. Z tego względu odpowiedzialność pozwanej ogranicza się do kwoty 6909,21 euro, wg zgodnego z umową ubezpieczenia kursu euro (dzień przyjęcia przesyłki do przewozu) wynoszącego 4,174 zł jest to kwota 28839,04 zł. Po odjęciu franszyzy 1000 zł do zapłaty na rzecz powoda pozostaje 27.839,04 zł, w pozostałym zakresie powództwo oddalono.

O odsetkach od tej kwoty orzeczono zgodnie z art. 481 k.c. i 817 § 1 i 2 k.c. Wysokość szkody udokumentowano fakturą, wystawianą przez (...) 31.01.2011 r. Z korespondencji stron wynika, że pozwana otrzymała tę fakturę 12 kwietnia 2011 r. Wynikający z art. 817 § 2 k.c. termin 14 dni na spełnienie świadczenia upłynął więc 26.04.2011 r., odsetki należą się od dnia następnego.

Nadto pozwana podniosła, że powód, wypłacając odszkodowanie na rzecz (...), naruszył postanowienia § 10 ust. 10 umowy ubezpieczenia OC, tym samym zaktualizowany się przesłanki utraty prawa do odszkodowania określone w § 11 ust. 4 umowy z dnia 19 sierpnia 2011 r. Po pierwsze trzeba wskazać, że postanowienie § 10 ust. 10 jest sprzeczne z istotą stosunku i jako takie nieważne (art. 353 1 k.c. i 58 k.c.) Pozwana nie ma bowiem prawa ograniczać ubezpieczonego w jego działaniach, zmierzających do zaspokojenia słuszných roszczeń kontrahentów. Uznanie czy wypłacenie odszkodowania nie czyni pozwanej odpowiedzialną za szkodę, jeśli odpowiedzialność odszkodowawcza powoda nie istniała. Tym samym analizowany punkt umowy nie chroni żadnego usprawiedliwionego interesu ubezpieczyciela, naraża natomiast ubezpieczonego na dalsze szkody, związane z ryzykiem wytoczenia procesu w sytuacji, gdy – tak jak w niniejszej sprawie – ubezpieczyciel nie wykonuje swych obowiązków zgodnie z umową. Ponadto naruszenie wskazanego postanowienia umowy zwalnia pozwaną z odpowiedzialności (§ 11 ust 4) tylko w takim zakresie, w jakim ma wpływ na powstanie lub wielkość szkody lub możliwość ustalenia zasadności i wysokości roszczenia. Takiego wpływu pozwana nie wykazała, materiał dowodowy nie wskazuje, by zaspokojenie roszczenia przez powoda w jakikolwiek sposób doprowadziło do opisanych w § 11 ust 4 umowy sytuacji.

O kosztach procesu przy uwzględnieniu jego wyniku orzeczono w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 2 k.p.c. i art. 100 zd. 2 k.p.c. oraz art. 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.), a także § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu

(t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

(t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.). Koszty poniesione przez powoda obejmowały uiszczoną przez nią opłatę od pozwu w zakresie żądania zapłaty w wysokości 1637 zł, a nadto koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2 400 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Koszty poniesione przez pozwaną obejmowały koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2 400 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W związku z tym, iż pozwany uległ powodowi w 85% w stosunku do wysokości dochodzonej przez niego kwoty, w analogicznej proporcji zobowiązany był ponieść koszty procesu. W konsekwencji przy uwzględnieniu wyniku procesu i rozliczeniu kosztów już poniesionych przez strony, okazało się, że pozwana winna zwrócić powodowi kwotę 3083,35 zł tytułem częściowej refundacji jej wydatków związanych z postępowaniem.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanego
3. Z pismami lub za 30 dni